



בית כנסת קריית גלילות

נוסד 1975 רז"ה האזנים ויגד 5 ראשיל"צ



כולל רב פעלים "בן איש חי"

בראשות הר"ה ג' חנן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "חזון ישעיהו"

צום תשעה באב (מוצש"ק)

1956 לחורבן בית המקדש שיבנה במהרה

סיום הצום: 20:12 - בערב ברכת הלבנה

סוזק"ל: ליל שישי-כל הלילה

דברים

הדלקת נרות: 19:18

מוצאי שבת: 20:17

מוצאי שבת ר"ת: 20:50

עומקים של אהבה

שאמור לגאול אותנו אומר שמגיע לנו, אם העורך דין הכי טוב שלנו אומר בפה מלא שמגיע לנו מאסר עולם מה הסיכוי שלנו?

מה השורש לכל זה, ואיך יוצאים מזה, מהי בעצם שנאת חנם? המלה שנאה נגזרת מהשורש שונה, אדם יכול לשנוא רק אדם שונה ממנו, השונות והשנאה, היא תופעה חברתית ידועה, בני אדם רגילים להתאגד יחד לקבוצות שבבסיסן קווי דמיון במוצא, בתרבות, בזהות, ביעוד, בשאיפות, וכיוצא באלה, מי שאינו משתבץ בתכונות יסוד אלו של הקבוצה נחשב לשונה, ומכאן ועד לדחייה ולשנאה הדרך לא רחוקה, האנטישמיות בנויה בעיקרה על בסיס זה ותוצאות השנאה שהתפתחה ממנה ידועות לכל,

אולי יש קשר בין מדד השנאה בינינו, לרמת השנאה הסובבת אותנו, השנאה מסביב מכל מקום אם אנחנו לא מסתדרים בינינו, מה לנו כי נלין על השנאה החיצונית שסובבת אותנו...

בחורבן בית המקדש הפסדנו 90 אחוז מהמצוות שבין אדם למקום הקרבת הקורבנות, חולין והקדש, טומאה וטהרה, ועוד... כמו תלמיד נחשל שמורידים לו מהכול ונותנים לו רק בסיס, אלוקים נותן לנו מיקוד ואומר לנו, חסד חפצתי ולא זבח, חסד - בין אדם לחברו ולא.

בשנאת חנם נחרב הבית ובאהבת חנם הוא יבנה... וכך אומר הנביא ישעיה "חנם נמכרתם, ולא בכסף תגאלו" חנם - בעוון שנאת חנם נמכרתם, ואם כך לא בכסף תגאלו - בכסף - בכסף שתיכספו לקרבת אלוקים, הגאולה לא תבוא רק בעקבות שיפור במצוות אלא בעיקר בתיקון שנאת החנם. והדרך לזה היא להדגיש את קווי הדמיון בינינו, למצוא את המכנה המשותף, ולראות את נקודות החיבור.

"אדרבא תן בליבנו שניראה כל אחד מעלת חברינו ולא חסרונם חלילה... ותחזק אותנו באהבה אליך"

מי ייתן ואת תהומות השנאה נמיר בעומקים של

אהבה. (הרה"ג ניר אריאל שליט"א)

כאשר אנו קוראים כל ספר שהוא בתולדות עם ישראל, מתחוויר לנו מיד ובמלוא העוז, כי בכל התקופות כמעט, ובכל דור ודור בדברי ימי העולם, עמנו טובל בדם, דמם של אינספור יהודים שנטבחו. במלחמות, בפרעות, בחרבות האלמוות, במסעי צלב, בעינויי אינקוויזיציה, ובמוראות שואה.

גם בימינו אלה אנחנו מוקפים באויבים צמאי דם האורבים לנו, אנשים שכל עיסוקם יומם ולילה בנו, מדינה שלמה מפנה את כל משאביה להשמיד להרוג ולאבד טף ונשים ביום אחד, אומה שלמה אינה עוסקת בבנין עצמה, היא עוסקת בחורבן ללא מטרות רווח, הם מוכנים להפסיד הרבה מאד כאן עכשיו, רק בשביל שאולי הם יצליחו... שלא נדבר על המוכנות להתאבד רק כדי לפגוע ביהודי... תהומות של שנאה.

מהי הסיבה לכך? מדוע נגזר עלינו כעם לעבור סבל כה נורא? על שום מה מגיע לנו גורל שכזה? התשובה הרגילה לכך היא, שאנו נענשים על חטאינו שלא קיימנו כראוי את מצוות התורה... אבל, יש גם סיבה נוספת...

משה רבנו רואה בסבלות אחיו, וזועק לבורא עולמים בשאלה, מה נשתנו אלו מכל אומה ולשון, שרודים בהם והורגים בהם, הוא מתווכח עם ה' ומתפלל לבטול הגזרה ולגאולה ממצריים, והוא כשדתן ואבירם מוכנים להרוג אותנו, את משה, על זה שהפריד ביניהם ומוכנים למסור אותנו למלכות על זה שהציל יהודי אחר מהמצרי, כשהוא רואה את עומק השנאה והריחוק שבין אדם לחברו, הוא מודה לאלוקים ואומר "אכן נודע הדבר", כעת אני מבין למה אתם סובלים כל כך,

לשון הרע יש ביניכם והיאך אתם ראויים לגאולה? מילים של משה...

משה רבנו גדול מליצי הזכות על עם ישראל, שאומר לאלוקים "סלח נא לעם הזה כגודל חסדך, ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", שמוסר נפש למעננו, שבכוחו לבטל כל גזרה, ומפני זה ה' דואג לקבור אותו באופן שאף אחד לא יוכל לעמוד על קיברו ולבקש ממנו עוד בקשות, במקרה שלנו, בגלות שלנו, בצרות שלנו, למרות כל הכאב הוא לא יעזור, כי הוא מזדהה עם אלוקים בעונש הזה, ואומר אכן נודע הדבר, אם זה

שבת שלום!

"אלה הדברים": משה רבינו מוכיח את עם ישראל לפני מותו בדרך רמז, על מנת לא לפגוע בכבודו של ישראל.

יש מצוה "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא" ומבארים חז"ל: תוכיח אותו באופן כזה שלא יפגע, באופן שלא תשא עליו חטא, שלא יצא מזה חלילה חטא שפגעת בו.

צריכים לדעת שכאשר ניגשים להוכיח מישהו שחלילה אין לנו גיעות בעצם התוכחה וידינו נקיות. להלן סיפור שימחיש זאת:

מסופר על האדמו"ר הרי"צ שהגיע למרפאה, נאלץ הרופא להזריק לו זריקה. הוא עקב בדריכות אחר ההכנות של הרופא והאחות, ניקו ידיים בחומר מיוחד, לקחו את המחט מאריזה סטרילית וניקו את המקום באלכוהול שלא יחדרו חליה חידקים לגופו.

בתגובה אמר הרבי למזכירו שניתן ללמוד מזה מוסר השכל חשוב מאוד: לפני ש"דוקרים" מישהו אחר = שמוכיחים אותו על מעשה לא טוב שעשה, צריך שהתוכחה תהיה סטרילית וללא נגיעות אישיות, שאם לא כן עלולים דברי התוכחה להזיק יותר מאשר להועיל.

"ראה נתתי לפניכם את הארץ": שואל האור החיים הקדוש זי"ע מדוע הפסוק פותח בלשון יחיד - "ראה", ומסיים בלשון רבים - "לפניכם"? ותיירץ שלראות, כולם רואים בשווה, ובכל זאת כל אחד מתרשם אחרת. "בואו ורשו את הארץ" בלשון רבים, כל אחד קולט ונוחל דבר אחר. ציבור גדול שומע שיחה, וכל אחד שומע דבר הנוגע אליו, והלואי שישמע, כי יש אדם שאינו שומע מהשיחה כלום. ויש אדם ששומע שהרב דיבר בשיחה על פלוני ופלוני ולא חושב שזה נוגע אליו כלום...

"ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו": מעשה בסוחר יין עשיר שקנה ביריד מספר רב של חביות יין והובילם הוא ועוזרו לעירם. כשהגיע ערב שבת חנה באכסניה אחת כדי לשבות שם את השבת. עוזרו של הסוחר רצה להטמין את צרור כספו שלא ייגנב, משום כך הטמין בין חביות היין הרבות. בהיותו טרוד במציאת מקום להטמנת הכסף לא שם לבו כי הסוחר עוקב אחר מעשיו.. וכאשר הלך משם העוזר בא סוחר היין ונטל את הכסף. במוצאי שבת שב העוזר ליטול את צרור כספו ממקום מחבואו והנה הכסף איננו. הבין העוזר כי רק ידו של הסוחר בגניבה. משום כך תבע אותו לדין תורה לפני הגאון רבי יחזקאל לנדא זצ"ל (מחב"ס נודע ביהודה).

קרא הרב לסוחר שיבוא לפניו לדין תורה. כאשר הגיע הסוחר פתח בצעקות רמות: עוזר זה כפוי טובה! מה הוא חושד בי בגניבה? האם כך הוא גומל לי על כל הטובה הרבה אשר גמלתי לו כל הזמן?

אמר הרב בחכמתו: יסלח לי כבודו! אני רואה כי אתה אדם ישר ונאמן, חלילה איני חושד בך, כנראה אחד העגלונים הגויים הוא זה אשר גנב את כספו של המסכן הזה. אכן, ענה העשיר בשמחה, כנראה כדברי הרב כן הוא. אמר הרב: אם כן, אין אתה חייב לשלם מאומה ושוב לביתך, אולם את כל חביות היין שברשותך עליך לשפוך...! מדוע? זעק הסוחר. ענה הרב: כי אם אחד הגויים גנב את הכסף שהיה טמון בין החביות, ודאי נגע בחביות והפך את היין ליין נסך, וכל היין אסור בהנאה, לכך עליך לשפוך הכל!...

נבהל הסוחר, הרי החביות שווים פי כמה וכמה מהכסף שגנב. לכך בליט ברירה השפיל את ראשו והתחיל לבכות ולהודות שהוא הגנב. אבל הרב אמר מיד: לא, איני מאמין לך, שהרי אמרו חכמינו ז"ל "אין אדם משים עצמו רשע" - אדם המספר כי עבר עבירה אין אנו מאמינים לדבריו. ויותר מזה, אולי אתה מודה בגניבה כדי להציל את יינך?

נתן הסוחר סימנים כי הוא הגנב. אולם הרב לא הסכים אלא אם כן ישבע בבית הכנסת קבל עם ועדה כי הוא זה אשר גנב את הכסף וישוב בתשובה שלימה ויחזירו לבעליו בתוספת קנס ככל אשר ישית עליו הרב. הסכים הסוחר וכך עשה, רק אז התיר הרב את כל היין.

"שמוע בין אחיכם ושפטתם צדק": מסופר על רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל שכבר בילדותו ניכר בפקחותו ובכשרונותיו הנעלים.

כשמלאו לו שלוש עשרה שנה, ניגש אליו אדם ושאל: אמור נא לי, כידוע נמצא היצר הרע כבר מימיו לידתו, ואילו היצר הטוב נכנס בו בגיל שלוש עשרה, א"כ כיצד עלה בידך עד היום להתגבר על היצר הרע? השיב הנער הפיקח על פי הפסוק הנ"ל, ודרשו ממנו חכמינו ז"ל (סנהדרין דף ז') אזהרה לדין שלא ישמע דברי בעל דין אחד עד שיבוא חבירו. כך גם אני התגברתי על היצר הרע, כי כשהחל לטעון בפני את טענותיו אמרתי לו המתן עד שיבוא הבעל דין השני הלא הוא היצר הטוב ויאמר את דברו ורק אז אפסוק מי מכם הוא הצודק...

"לא תגורו מפני איש": מיוחד ונודע בפקחותו ובטוב לבו, היה רבה של ירושלים, רבי שמואל סלנט. אולם במקום הצורך לא נרתע ועמד על דעתו בכל מחיר וסוף דבר היה שכולם הודו לדבריו. באחת מהפעמים שישב רבי שמואל לדון דין תורה בין שניים מתושבי ירושלים, לאחר שחייב אחד מהם, נענה החייב בעזות מצח: "רבי, אם לא תחזור בך ותזכה אותי, אלך ואנפץ את כל הזוגיות בביתך". רבי שמואל לא נרתע והשיב: "כלום חושב הנך שאני אשתוק על צעד שכזה?"

היהודי נבהל, שכן ידע שרבי שמואל מקושר היטב עם שלטונות הטורקים והאוסטרים, ומי יודע מה יעשה. לפיכך מיהר לקבל עליו את הדין. כאשר נרגע האיש מזעמו, נענה רבי שמואל בבת שחוק: "כלום חשבת שאשתוק על שבירת הזוגיות? לא ולא! עוד באותו היום אזמין זגג לתקן אותך..." (במחשבה תחילה)

"ותיזדו ותעלו ההרה וגו' וירדפו אתכם כאשר

תעשנה הדבורים": את המשל ל"דבורים" מסביר רב זלמן סורוצקין זצ"ל לדבורים יש דבש אבל גם עוקץ, וכשהכווין הולך לרדות את הדבש, הוא מדליק עצים המעלים עשן והדבורים בורחים וכך רודה את הדבש באין מפריע, אבל איש זר הבא לגנוב את הדבש, והוא הלא מפחד להעלות עשן פן יכיר בו בעל הכוורת, ולכן הוא בא בידיים ריקות, והדבורים מתנפלים עליו ועוקצים אותו תחת הדבש עד שבורח כל עוד נפשו בו,

כך היתה מנת חלקם של המעפילים כאן מבני ישראל, לו היו הולכים לרשת את הארץ זבת חלב ודבש, כמו בעלים, כאשר ציוה אותם ה' מתחילה "עלה רש", היה עמוד הענן ההולך לפניו וארון ברית ה', שמבדיו כתוב בחז"ל, היו יוצאים ניצוצות של אש, לפגוע בשונאי ישראל, ואז הכנענים היו בורחים מהם, כדבורים מהעשן, ובני ישראל היו לוקחים את הדבש (ארץ זבת חלב ודבש), באין מפריע, אבל כשהלכו המעפילים כזרים וגנבים, אל "הכוורת" לקחת את הדבש בידיים ריקניות, בלא עמוד ענן ובלא ארון ברית ה', נפלו עליהם הכנענים כדבורים ועקצו אותם, את הדבש לא השיגו אבל נעקצו.

ולכן וחצרות ודי זהב: מסופר על חסיד אחד שבא אל רבו הרה"ק בעל התפארת שלמה מרדומסק זי"ע, בקובלנה על מצבו הרע, שיש לו בת שהגיעה לפרקה, ולרש אין כל.

בתוך הדברים, נתן לו החסיד פתקה ובה כתוב שהוא עני וכו'. קרא הצדיק את הפתקה ואמר: עני?! צא, אפוא, תיכף מביתי, כי "עני חשוב כמות". ואני הרי כהן הנני... נבהל האיש ורץ מתוך פחד החוצה. קרא הצדיק אחריו: בוא נא, בוא נא! הלא בודאי זהו "מות מצוה", וכהן מותר להיטמא ב"מת מצוה"...

צחקו השומעים מהבדיחה והצדיק פנה לאיש - אתה דואג לנישואי הבת, אמור נא לי - ולחם לאכול יש לך? גמגם האיש והשיב: לאמיתו של דבר, גם לחם לאכול אין לי. שאלו הצדיק: אבל הלא אתה מברך "המוציא" בכל יום, ומאין לך לחם לברך עליו "המוציא"? השיב האיש - עיקר פרנסתי ללחם "המוציא" הוא מזוגתי, שמתעסקת ומרוויחה קצת. "עסק טוב" - קרא הצדיק - "ראו נא: אשתו מפרנסת אותי!"

כבר ראינו את המסחר הטוב שעשה אדם הראשון, כשאשתו נתנה לו לאכול... והוא אומר שאשתו מפרנסתו...! "אחרי כן פנה שוב אל האיש ושאלו: ובאיזה אופן מרוויחה אשתך?" השיב האיש: "היא הולכת ל"חצרות" של האדונים, מוכרת שם ירקות וכדומה, ומזה היא מרוויחה קצת". אמר לו הצדיק: אם כן אפוא, הרי כתוב - וחצרות ודי זהב, שאם הולכת ב"חצרות", יהיה ודי זהב. סע לשלום לבית" והשי"ת יעזור לך, שאשתך תצליח ב"די זהב".

נסע האיש לביתו. וכשאשתו שאלתו מה הביא מן הרבי, לא ידע מה להשיבה. עבר זמן מה והאישה באה והראתה לבעלה איזו חבילה ואמרה: "ראה מצאתי היום בחצר האדון הגוי חבילה זו מונחת בבוקר על הארץ". פתחו את החבילה ומצאו שם שלש מאות זהובים!!! הוציאו מזה ק"ן זהובים לנדוניא והוצאות החתונה, ומן השאר עשה האיש מסחר, והצליח כל ימי חייו... לאחר פטירתו של בעל "תפארת שלמה", בא אותו חסיד לבנו הצדיק שמילא את מקומו, ויספר המעשה. אמר הצדיק: אבי זצ"ל היה איש פלא. שכל רוח הקודש שלו עם מופתיו ונפלאותיו הלביש בפתגמים ובבדיחות. למען לא ירגישו כלל במופת".

דיני תשעה באב

דברים האסורים בתשעה באב

ה' עיניים - תשעה באב אסור באכילה, בשתייה, ברחיצה, בסיכה, בנעילת נעלי עור ובאישות, וכן אסור ללמוד תורה (בדברים האסורים, אולם חייב במצות לימוד תורה גם ב'ט' באב, וילמוד בדברים המותרים, כמבואר לקמן). ואין חילוק בין איש לאישה בדינים אלו.

החייבים בתענית - כולם (בנים מגיל 13 ובנות מגיל 12) חייבים לצום בתשעה באב, ואסור לפרוץ גדר.

הפטורים מהתענית - קטנים שלא הגיעו למצוות, (ואין בזה חינוך, לפי שאנו מאמינים בביאת המשיח), חולה אפילו שאין בו סכנה כגון שנפל למשכב, המפלת או היולדת תוך שלושים יום ללידה מעת לעת (אפילו כשאינה מניקה ואף מרגישה שיש בכוחה לצום). וכן מעוברות ומניקות, אף שמן הסתם מחוייבות לצום (שו"ע סי' תקנ"ד ס"ה), אולם כשיש להן חולי אפילו שאין בו סכנה אין להן להתענות בתשעה באב, ובכל אופן נכון לעשות שאלת חכם בכל מקרה.

הפטורים מהתענית, אינם צריכים להתענות תענית שעות [היינו לצום לשעות מספר] (חזו"ע שם עמוד רפ"ז), ואינם צריכים לאכול פחות מכשיעור (שם עמוד רפ"ח), ומכל מקום ראוי שיאכלו בצנעה, ולא יאכלו לתענוג (שם).

זקן חלש - שהרופאים אמרו שאם יצום יבוא לחולי, יאכל פחות מכשיעור [30 גר' אכילה כל 10 דקות ו-40 סמ"ק שתייה כל 5 דקות] (שם עמוד רע"ט).

בעלי הברית-בעלי הברית (המוהל, הסנדק ואבי הבן) מחוייבים לצום, אף שיו"ט שלהם הוא (שם עמ' נ"ז).

נוטל תרופה - אדם בריא שצם, אך עליו לבלוע גלולה נגד מיחוש ראש או כאבי גרון וכדומה, מותר לו לבלוע את הגלולה בלי מים. ואם קשה לו לבלוע רשאי להקל אף עם מעט מים, ויזהר שלא ישתה רביעית בבת אחת. ואם יש בה מתיקות ומשתמשים בה דרך לעיסה או מציצה ואין בולעים אותה, יש להחמיר. ואם היא לצורך רפואת חולי פנימי וכיו"ב יש להקל בכל אופן (תורת מועדים סימן א' סעיף יג, ס"ק ג').

רחיצה - רחיצה אסורה בצום זה, בין בחמין בין בצונן, ואפילו להושיט אצבעו למים אסור (שו"ע סימן תקנ"ד ס"ז), וכ"ש שאסור לרחוץ פניו (א"כ הוא אסוניס) (משנ"ב שם ס"ק כב). ואם היו ידיו מלוכלכות, מותר רק להעביר את הכלכל (שו"ע סי"א).

וכן לכלוכים בעיניים [כמו בבוקר] שדרכו לרוחצם במים, מותר לרחוץ. ונשים המבשלות אוכל, מותר להן להדיח את הירקות וכדומה כדרך (ב"א"ח סעיף כב. חזו"ע שם עמוד רצ"ד). ומותר לבשל לצורך מוצאי הצום מחצות היום (חזו"ע שם עמוד שכ"ד).

נטילת ידיים - בנטילת ידיים של שחרית וכן כשיוצא מבית הכיסא, נוטל עד סוף קשרי אצבעותיו (שו"ע שם ס"ה), וכן ינהג בנטילה שאחר נגיעה במקומות המכוסים או בנעליו, וכן בנטילה שלפני התפילה. אך חולה האוכל פת, וכהן שנוטל ידיו לברכת כוהנים, נוטלים עד סוף הפרק (חזו"ע שם עמוד רצ"א-רצ"ב). [ומידת חסידות, שכל אדם ייטול ידיו שוב עד הפרק בלא ברכה, קודם תפילת ערבית במוצאי ט' באב (וכי בא מעד ארבע תעניות עמוד קנ"א)].

נעילת נעלי עור - אסור לנעול נעליים של עור בתשעה באב, אבל נעליים של בד, גומי או עץ מותר, ואפילו אם הן נוחות יותר מנעלי עור, ורגילים ללבושן במשך השנה [כדוגמת נעלי קרוקס] (שם עמוד רצ"ט).

וטוב לחנך גם את הקטנים שלא הגיעו למצוות, שינעלו נעליים שאינן של עור (שם עמוד שא'). מי שחייב ללכת בנעלי עור [כגון חייל בתפקיד] טוב שישים מעט עפר בתוך מנעליו כדי לצאת ידי חובת כל הפוסקים (שו"ת נצח יוסף ח"א סימן לה).

לימוד תורה - אסור ללמוד תורה בתשעה באב, שנאמר: "פיקודי ה' ישרים משמחי לב", וכן אסור ללמוד "חק לישראל". אבל מותר ללמוד בספר איוב, בדברים הרעים שבספר ירמיה, במדרש איכה ובפירושים (ואם יש ביניהם פסוקי נחמה צריך לדלג),

ובקטעים מהגמרא העוסקים בחורבן ובאבלות [כגון מועד קטן פרק "אלו מגלחין", גיטין נה-נח. סנהדרין קד.]. (שו"ע סי' תקנ"ד סעיף א-ד ומשנ"ב שם). וכן מותר ללמוד ספרי מוסר המעוררים לתשובה (יבי"א ח"ב כו, י. חזו"ע שם עמוד שט"ז). אבל לא קטעים של ביאורי פסוקים המביאים לשמחה (חזו"ע שם).

מותר לקרוא **קריאת שמע עם תפילין של ר"ת** - אף על פי שכבר קרא קריאת שמע עם תפילין של רש"י, ויצא ידי חובת המצווה (שם עמוד שי"ב).

גם **הנשים** אסורות בתלמוד תורה, ואף על פי שאינן מצוות על דברי תורה, מ"מ יש להן שמחת לב בלימודן (שם עמוד שט"ז).

חשוב לציין, שגם ביום זה יש חיוב ללמוד תורה כבכל יום, וילמד בדברים המותרים.

קריאת תהלים - אין לקרוא תהלים בתשעה באב, ומ"מ דרך בקשה ותפילה כגון על חולה וכיו"ב, מותר.

וכן יש להקל למי שאינו בקי ללמוד תורה ואינו יודע אלא קריאת תהלים, כדי שלא יתבטל מלימוד (ילקו"י מועדים ע' תקפ"א, ועין חזו"ע ע' שי"א).

קריאת עיתונים (כמוון תורניים) ושמיעת רדיו, אין אסורות מן הדין, והמחמיר תבוא עליו ברכה (שם).

אמירת שלום - אין לומר "שלום" לחבירו. ואם עמי הארץ מקדימים לו "שלום", יענה בשפה רפה ובכובד ראש.

ולגבי "שבע / ערב / לילה / בוקר טוב" - מצד הדין מותר, אבל טוב שלא לומר כלום (חזו"ע עמוד של).

מותר לשאול את חבירו איך מרגיש מהתענית, וכן לאחל "מזל טוב" וכיו"ב (שם).

שיבה על הארץ - בליל תשעה באב וביומו עד המנחה יושבים בבית הכנסת על הארץ (חזו"ע שם ע' שנג, שג"ג), וכשיושב על הארץ צריך שיפסיק ע"י בד או כרית שאין גובהם מגיע לטפח (8 ס"מ). ואם הוא זקן או תשוש יקל עד ג' טפחים. וחייב לקום מפני רבו, אביו, זקן וכיו"ב, אפילו שיושב על הארץ (תורת מועדים סי' יסעיף ב-ג).

הנוסעים באוטובוס או במכונית רשאים לשבת על הספסל (פסקי ת' תקנ"ט ס"ד).

שינה - נהגו לישון בתשעה באב על מזרן שעל הארץ, ומי שאינו יכול יישן על המיטה. ומי שישן על שני כרים, יישן רק על כר אחד, ויש שנהגו לשים אבן תחת הכרית. מחצות היום מותר לשבת על הכיסא או על המיטה כרגיל (שו"ע סי' תקנ"ה סעיף ב. רמ"א סימן תקנ"ט סעיף ג. ובה"ח ס"ק ט"ו).

פרטים בתפילות - צריך לומר בכל התפילות בברכת "בונה ירושלים": "נחם ה' את אבלי ציון" וכו', וחזו"ע: "ברוך אתה ה' מנחם ציון בבניין ירושלים", וכן מנהג ירושלים (חזו"ע עמוד שנג) (ומופיע בדרך כלל בסידורים, בתפילת מנחה). ואם שכח, אומרה ב-"רצה" [היכן שאומרים "יעלה ויבוא"] בלי חתימת "בונה ירושלים". ואם גם שם לא אמרה, אומרה ב-"אלוקי נצור" כנ"ל (שם עמוד שעה). ואם סיים תפילתו, אינו חוזר.

ברכת "שעשה לי כל צורכי" - אף שתשעה באב אסור בנעילת נעלי עור, יש לברך ברכת "שעשה לי כל צורכי" בשם ובמלכות, וכן המנהג (הליכות עולם ח"א עמוד נג, חזו"ע שם עמ' שא).

מנהג ירושלים **להתעטף בציצית ולהניח תפילין** בבית הכנסת בתפילת שחרית בתשעה באב [כולל תפילין של ר"ת]. ויש שנהגו להתפלל שחרית בלא טלית ותפילין, ורק במנחה נהגו להתעטף בטלית ולהניח תפילין. והנהוגים כן, טוב שינהגו שכל אחד יתעטף בציצית ויניח תפילין [כולל של ר"ת] בביתו קודם תפילת שחרית ויקרא "קריאת שמע" [אחר שביד ברכות התורה], ואחר כך יוריד הטלית והתפילין וילך לבית הכנסת לתפילת שחרית. ובתפילת מנחה יחזור ויתעטף בציצית, ויניח תפילין בברכותיהן (הליכות עולם ח"ב עמוד קנד, בא"ח דברים ס"ה).

מוצאי תשעה באב

ברכת הלבנה - המנהג פשוט לברך ברכת הלבנה במוצאי הצום, וצריך להיזהר לברך בשמחה. ואם אפשר, ינעל מנעליו ויטעם משהו קודם שיברך (חזו"ע שם עמוד תי').

אכילת בשר ושתיית יין - במוצאי תשעה באב המנהג הכשר הוא שאין לאכול בשר וכן אין לשותות יין עד שקיעת החמה של יום העשירי באב.

ברכת "שהחיינו" - לא יברך "שהחיינו" עד שקיעת החמה של יום העשירי. (תורת מועדים ס"ה).

רחיצה, תספורת ושאר דברים - שאר דברים כגון רחיצה ותספורת מותרים, ורק האשכנזים מחמירים בזה עד למחרת בחצות, אך הספרדים לא נהגו להחמיר בזה.

וכן מותר לכבס וללבוש בגדים מכובסים, רק שיש להיזהר שלא יעשו את זה בתשעה באב סמוך לערב.

וכן מותר לשאת אישה ולשמוע שירים עם מוזיקה, וכמו שהורה כן הראשון צ' מורנו הרב יצחק יוסף שליט"א (האיחוד).

ויהי רצון שנוכה בקרוב לגאולה שלימה, ולבניין בית המקדש, אמן.

"ושפטתם צדק בין איש ובין אחיו": מעשה בסוחר יין עשיר אשר קנה ביריד מספר רב של חביות יין והובילם הוא ועוזרו לעירם. כשהגיע ערב שבת חנה באכסניה אחת כדי לשבות שם את השבת. עוזרו של הסוחר רצה להטמין את צרור כספו שלא ייגנב, משום כך הטמין בין חביות היין הרבות. בהיותו טרוד במציאת מקום להטמנת הכסף לא שם לבו כי הסוחר עוקב אחר מעשיו.. וכאשר הלך משם העוזר בא סוחר היין ונטל את הכסף. במוצאי שבת שב העוזר ליטול את צרור כספו ממקום מחבואו והנה הכסף איננו. הבין העוזר כי רק ידו של הסוחר בגניבה. משום כך תבע אותו לדין תורה לפני הגאון רבי יחזקאל לנדא זצ"ל (מחבר ספר נודע ביהודה).

קרא הרב לסוחר שיבוא לפניו לדין תורה. כאשר הגיע הסוחר פתח בצעקות רמות: עוזר זה כפוי טובה! מה הוא חושד בי בגניבה?! האם כך הוא גומל לי על כל הטובה הרבה אשר גמלתי לו כל הזמן?

אמר הרב בחכמתו: יסלח לי כבודו! אני רואה כי אתה אדם ישר ונאמן, חלילה איני חושד בך, כנראה אחד העגלונים הגויים הוא זה אשר גנב את כספו של המסכן הזה. אכן, ענה העשיר בשמחה, כנראה כדברי הרב כן הוא. אמר הרב: אם כן, אין אתה חייב לשלם מאומה ושוב לביתך, אולם את כל חביות היין שברשותך עליך לשפוך!... מדוע? זעק הסוחר. ענה הרב: כי אם אחד הגויים גנב את הכסף שהיה טמון בין החביות, ודאי נגע בחביות והפך את היין ליין נסך, וכל היין אסור בהנאה, לכן עליך לשפוך הכל!...

נבהל הסוחר, הרי החביות שוויים פי כמה וכמה מהכסף שגנב. לכן בליט ברירה השפיל את ראשו והתחיל לבכות ולהודות שהוא הגנב. אבל הרב אמר מיד: לא, איני מאמין לך, שהרי אמרו חכמינו ז"ל "אין אדם משים עצמו רשע" - אדם המספר כי עבר עבירה אין אנו מאמינים לדבריו. ויותר מזה, אולי אתה מודה בגניבה כדי להציל את יינך?

נתן הסוחר סימנים כי הוא הגנב. אולם הרב לא הסכים אלא אם כן ישבע בבית הכנסת קבל עם ועדה כי הוא זה אשר גנב את הכסף וישוב בתשובה שלימה ויחזירו לבעליו בתוספת קנס ככל אשר ישיית עליו הרב. הסכים הסוחר וכך עשה, רק אז התיר הרב את כל היין.

השובע אנו שוב יושבים ומתאבלים על בית המקדש שנחרב, שיבנה במהרה בימינו, ועל אריכות הגלות המרה. רבינו הבן איש חי זצ"ל פתח במשלו: מעשה במשרת ששבר כלי, הורה אדונו להלקותו מאה מלקות. נחרד המשרת ואמר: על דבר כה פעוט מלקות כה רבות? אמר לו האדון: הן מכיר אתה את טבעי, שפזרן אני ונוהג ביד רחבה. לפעמים בא עניי שיש לתת לו פרוטה ואני נותן לו דינר זהב, אף כאן ב מקום מכה ושתיים ציויתי להלקותך במאה מלקות!...

נענה המשרת ואמר: אם פזרן אתה, למה הורית להקטין את שכרי ממאה זהובים לשבעים בלבד? השיב לו האדון: ודאי עמדת על טבעי, שלפעמים אני מקפיד ונוהג בחסכנות רבה... נאנח המשרת: אמת, אך תמיהה לי, אם נדיב אתה וגם חסכן, היה לך לחסוך במכות ולהיות נדיב בשכר, וכך הייתי מרוויח מכאן ומכאן.

הנמשל: אף הבורא יתברך, יש לפניו מיימנים וסגורים המטים למידת החסד, ויש משמאלים וקטגורים המושכים למידת הדין. אלו גורמים לשפע ואלו לצמצום חלילה.

ואנו מבקשים ומתחננים לבורא העולם שחלילה לא יגרמו עוונותינו שהעונשים יהיו במידת השפע, והטובות בצימצום. אלא תחוס עלינו ותן לנו את השפע בטובה ובברכה, ואת החיסכון תביא לידי ביטוי ברעות ובעונשים.

נוסיף עוד משל לתאר את מצבינו בגלות: אדם חלה ונפל למשכב, קראו לחובש העיירה ולא הצליח להביא מזון, המחלה הלכה והחמירה. במצבו לא היה שייך לטלטלו עד לעיר הגדולה, לכן הזעיקו את הרופא מהעיר הגדולה. בא, ומיד איבחן את המחלה. אמר: מחלה ידועה היא ורפואתה בדוקה. רשם מרשמים עם סממנים חריפים לתיתם לחולה, ושב לעירו.

הלכו בני המשפחה אל החובש שירקח את הסממנים, נאנח החובש ופנה להכין את התרופות. שאלוהו: למה נאנחת? ולא ענה. נטל החולה את התרופות שהחלישוהו עד מאוד, וחולשתו עיכבה את הבראתו. נמנו וגמרו לקרוא לרופא לביקור נוסף. ביקש הרוקח להיות נוכח. בא הרופא וראה שהרפואה רחוקה מלבוא, הורה להכפיל את כמות התרופות וחוזקן.

התערב הרוקח ואמר: במחילה, עפר אני תחת כפות רגלך, ודאי שזו התרופה הבדוקה. אבל אני בן המקום ומכיר את החולה מזה שנים. כשראיתי את התרופה נאנחת, כי ידעתי מה רבה חולשתו וחששתי פן לא יחזיק מעמד, אבל לא אמרתי דבר, אבל עתה שהמיון הוכפל מפיל אני תחינתי, החולה חלש מאוד, וידוע חולי מטבעו. אין זה לפי כוחו ליטול תרופות כה חזקות!

הנמשל: החולי - הוא העוונות. התרופה המרה והחזקה - הם החורבן והגלות. וכשראה אותם ירמיהו הנביא נאנח ונשא את קינתו "ראה ה' והביטה למי עוללת כה" (איכה ב' כ'), איך כלל ישראל החלשים יסבלו את חוזק התרופה.

ומאז עברו אלפיים שנה עניות, ויסורים, גלויות ורדיפות, ועדיין לא הבראנו ולא נושענו, והרופא הגדול החפץ לרפאנו הגדיל את המינון - "אין לך יום שאין קללתו מרובה מחבירו". ואנו מייחלים להקלה, כי כבר כשל כח הסבל!!! תרחם ציון כאשר אמרת, ותכוננה כאשר דברת. תמהר ישועה ותחיש גאולה ותשוב לירושלים ברחמים רבים, ותבנה בית מקדשנו ותפארתנו במהרה בימינו אמן.

"אחרי הכתו את סיחון": לפני כן לא היו בני ישראל מתפעלים מדברי משה, ודברי תוכחתו לא היו נשמעים. אמרו, איננו מכיר את החיים ואת הוויות העולם, וכיצד יטיף לנו מוסר. אבל "אחרי הכותו את סיחון", אחרי שנחל ניצחון גדול ב שדה הקרב, נהגו בו כבוד וקבלו דברי המוסר שלו. (מגנזנו העתיק)

קדמי ביטוחים

המרכז הארצי לביטוח רכב

מחירים הכי זולים, תנאים הכי טובים,

והעיקר כולם בבית מרגישים.

דירה. עסק. חיים.

פנסיה. משכנתא.

2770 * מתקשרים ומרוויחים...



ר' קדמי בציון הארי ז"ל

לע"נ: ר' משה בר ג'ימול, מרת רחמה בת ביחה, ר'אברהם נתניהו בר אסתר רוזה וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת קלוד מכלוף בן חסיבה מיכל בת רינה ז'קלין בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת ר' יצחק ונונו בן ממו ראובן פרץ בן שמחה רחל בת זהבה ז"ל

לרפואה והצלחת אראלה בת לילי אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת אליס ונונו בת קמרה יונה בת אסתר

לרפואה והצלחת אהרון רונן בן אליס יצחק ונונו ומשפחתו